

Rekomendacje dotyczące ułatwienia dochodzenia do samodzielności i zachowania poczucia bezpieczeństwa przez młodych dorosłych opuszczających pieczę zastępczą

Rekomendacje zostały przygotowane w Centrum Wymiany Doświadczeń Fundacji Polki Mogą Wszystko i są efektem pracy 30 młodych ludzi (powyżej 16. roku życia) z Ukrainy, z których większość przebywa pod opieką ukraińskich rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych. Młodzież, biorąca udział w warsztatach, na terenie Polski przebywa w województwach dolnośląskim, lubelskim, mazowieckim, śląskim i warmińsko-mazurskim.

fundacja
polki
mogą
wszystko

Projekt realizowany przy wsparciu Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF).

GŁOS MŁODZIEŻY

Życie codzienne

1. Uregulowanie przepisów dotyczących karty pobytu dla osób powyżej 18. roku życia (możliwość uzyskania karty pobytu między 16. a 18. rokiem życia).
2. Uregulowanie przepisów dotyczących zakładania kont bankowych w Polsce.
  - Problem: brak opiekuna prawnego powoduje trudności z założeniem konta dla osób poniżej 18. roku życia,
  - Potrzeba: np. przy odbiorze stypendium socjalnego na studiach wypłata możliwa jest tylko na konto, co powoduje trudności dla młodzieży, która jest poniżej 18. roku życia, studiuje i nie ma opiekuna prawnego.
3. Ułatwienie dostępu do lekarza (bezpłatnego z NFZ).
  - Problem: brak możliwości skorzystania z porady lekarskiej bez umówienia wizyty przez opiekuna tymczasowego/prawnego i jego obecności w czasie wizyty (co wydłuża lub znacząco utrudnia skorzystanie z pomocy medycznej w przypadku kiedy opiekun prawny ma wiele dzieci pod opieką i jest dodatkowo zatrudniony - musi świadczyć pracę).
  - Potrzeba: umożliwienie osobom
    - 16-18 lat - korzystania z opieki medycznej bez opiekuna prawnego/tymczasowego,
    - po 18. roku życia możliwość posiadania ubezpieczenia zdrowotnego (w przypadku kiedy dana osoba nie uczy się i nie pracuje).
4. Umożliwienie założenia profilu zaufanego bez opiekuna prawnego (16-18 lat).
5. Utworzenie w strukturze Rzecznika Praw Obywatelskich komórki Ochrony Praw Uchodźców, do której można zgłaszać problemy i uzyskiwać pomoc prawną już od 16. roku życia.

6. Dostęp do informacji z jakich aplikacji ułatwiających transport na terenie gminy można korzystać i szkolenia dotyczące tych aplikacji.
7. Dostęp do informacji w gminach w języku ukraińskim o wydarzeniach kulturalnych i innych, z których można bezpłatnie skorzystać.
8. Stworzenie systemu zachęt dla pracodawców, aby zatrudniali młode osoby z Ukrainy.
9. Wprowadzenie bezprowizyjnych przelewów z konta polskiego banku na konto banku ukraińskiego (przynajmniej w bankach państwowych).
10. Ułatwienie wyjazdów młodych ludzi z Ukrainy do 18. roku życia z Polski.
  - Problem: np. osoby powyżej 16. roku życia, które wjechały do Polski zostały rozłączone z osobami dorosłymi bliskimi, które nie mogą opuścić terytorium Ukrainy. Jeżeli młody człowiek z Ukrainy trafił do polskiej pieczy zastępczej to nie może wrócić na Ukrainę (nawet jeżeli ma tam bliskie osoby pod których opieką będzie przebywał).
11. Przyznanie praw młodzieży z Ukrainy do 18. roku życia, takich samych jakie mają studenci z Ukrainy studiujący w Polsce.

Mieszkanie

1. Zorganizowanie system dopłat do wynajmu mieszkań.
2. Umożliwienie mieszkania w akademikach młodzieży z Ukrainy studiującej na prywatnych uczelniach.
3. Mieszkania wspomagane/wspierane dla młodych ludzi z Ukrainy, które zabezpieczałyby samorządy.

4. Zwolnienie z podatku dochodowego osób wynajmujących mieszkania młodym ludziom z Ukrainy.
5. Na poziomie samorządów wprowadzenie systemu gwarancji miejskiej na realizację umowy wynajmu dla młodych osób z Ukrainy.
6. Umożliwienie osobom z Ukrainy, które ukończyły 18 lat i nie mają dokąd się usamodzielnic, nawet w sytuacji kiedy pracują lub uczą się, pozostania w placówce do 25. roku życia/lub przynajmniej przez kolejną 2 lata (nie uzależnianie tego wyłącznie od nauki oraz zgody dyrektora placówki).
  - Problem: obecnie obowiązują przepisy, że młodzi ludzie mogą pozostać w pieczy jeżeli się uczą do 25 roku życia za zgodą dyrektora placówki. Część dyrektorów nie wyraża zgody i zmusza młodzież do opuszczenia placówki tuż po ukończeniu 18. roku życia. Jeszcze trudniejsza jest sytuacja tych osób, które podejmują pracę i muszą, zgodnie z przepisami, wyprowadzić się.

Edukacja

1. Umożliwienie dostępu do powszechnych i bezpłatnych kursów języka polskiego A2 i B1 dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Wprowadzenie kursów przygotowujących polskich nauczycieli do nauczania młodzieży z Ukrainy.
3. Opracowanie narzędzi ułatwiających naukę w polskich placówkach edukacyjnych np. testy czy semestr "0" przed rozpoczęciem nauki.
4. Opracowanie systemu dopasowania poziomu edukacji Ukrainy i Polski: chodzi o klasyfikację klas w systemie XI i XII klasy.
5. Zorganizowanie powszechnego i dostępnego doradztwa zawodowego w języku ukraińskim, w tym dostęp do bezpłatnych testów Gallupa.

6. Usankcjonowanie możliwości uczenia się online z Ukrainy \brak przymusu chodzenia do polskiej szkoły jeżeli nauka online jest potwierdzona\.
7. Specjalne rabaty lub dopłaty dla młodych ludzi z Ukrainy do studiów na prywatnych uczelniach.
8. Zniżka na komunikację miejską także dla tych młodych ludzi, którzy przebywają w Polsce i uczą się online w szkole na Ukrainie.
9. Wprowadzenie nostryfikacji ukraińskiej matury (ZNO\NMT).
10. Zapewnienie, na kluczowych egzaminach, tłumaczy języka ukraińskiego\osób wspierających lub umożliwienie zdawania egzaminu w języku ukraińskim.
11. Wprowadzenie bezpłatnych tłumaczy przysięgłych dla osób z Ukrainy notyfikujących dokumenty edukacyjne.
12. Specjalna pomoc dla młodych ludzi z Ukrainy w znalezieniu pracy, po ukończeniu szkoły, w wyuczonym zawodzie.

Rekomendacje zostały przygotowane w Centrum Wymiany Doświadczeń Fundacji Polki Mogą Wszystko zorganizowanego w ramach projektu “Strengthen family-based care/alternative care service for Unaccompanied and Separated Children (UASC) and children placed in foster care”, realizowanego przy wsparciu Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF).